

Copyright foto

Producentenorganisatie LTO en NVV wordt van en voor varkenshouders

'We worden geen Productschap Light'

Volgend jaar houden de productschappen op te bestaan. LTO en NVV zetten een producentenorganisatie op die de taken kan overnemen. Hoewel er nog veel onzekerheden zijn, moet de organisatie er begin volgend jaar al staan.

Of de op te richten producentenorganisatie voor de varkenshouderij een voortzetting van het Productschap is? „Absoluut niet”, zegt Maarten Rooijackers, voorzitter LTO Varkenshouderij. NVV-voorzitter Bennie van Til vult aan: „Het biedt natuurlijk wel een

kans. Vanuit Eén Varkensgeluid is de oproep gekomen om als LTO en NVV meer te gaan samenwerken. Het wegvallen van de productschappen, samen met de mogelijkheid die het nieuwe GLB biedt de kans om als sector producentenorganisaties (POs) en interbran-

cheorganisaties (IBOs) op te richten, daar ligt een uitdaging. Dus ja, we nemen taken over van het productschap, maar nee, we worden geen Productschap Light.” Een belangrijk verschil met het productschap is dat de PO in handen komt van de varkens-

houders. Rooijakkers en Van Til zitten nu beiden in het bestuur van het Productschap Vee en Vlees (PVV), maar dat is samen met vertegenwoordigers van andere sectoren, van slachterijen, van de vleeshandel, de supermarkten en zelfs van de vakbonden. „Dus iedereen bepaalt mee, terwijl varkenshouders wel de helft van het budget van het PVV opbrengen”, stelt Van Til. „Bij de PO krijgen varkenshouders het voor het zeggen en bepalen zij de manier van samenwerking met ketenpartijen.”

„In een IBO zie je dat weer verwateren”, meent Rooijakkers. „Daarom hebben wij daar niet voor gekozen.” Hij benadrukt daarbij dat de samenwerking met ketenpartijen wel belangrijk blijft.

Tegelijk met de oprichting van de PO zetten LTO en NVV ook een organisatie voor belangenbehartiging op, het Verenigd Varkenshouderij Platform (VVP). Daarin zullen beide organisaties zoveel mogelijk samen optrekken, standpunten innemen en lobby-activiteiten uitvoeren. Het voorzitterschap van dit platform zal rouleren tussen LTO en NVV. „Maar het lijkt ons gezond dat er een scheiding is tussen uitvoerende taken en belangenbehartiging”, stelt Rooijakkers. „Daarom kiezen we naast de PO voor een apart samenwerkingsplatform voor de belangenbehartiging. Zo houden we het zuiver en sluiten we ook beter aan bij de wensen van het ministerie van Economische Zaken.”

Onzekerheid

LTO en NVV willen drie taakvelden in de PO onderbrengen: het versterken van de marktpositie van Nederlandse varkenshouders, het contact met ketenpartijen en het oppakken van taken die anders wegvallen bij het verdwijnen van het productschap. „Het ministerie van Economische Zaken neemt een aantal taken van het productschap over”, vertelt Rooijakkers, „maar andere moet de sector zelf oppakken. Dat doen we met deze PO.”

Hij denkt daarbij vooral aan uitvoerende taken op het gebied van diergezondheid, kwaliteitssystemen en exportgerelateerde zaken. Ook innovatie en promotie van de sector komen bij de nieuwe PO te liggen.

„Dat zijn onze plannen”, stelt Van Til. „Begin oktober hebben we een eerste overleg met het ministerie gehad; samen met hen moeten we beslissen hoe de boedel van het PVV precies wordt verdeeld.” Vanwege dat overleg vinden Rooijakkers en Van Til het moeilijk om op dit moment aan te geven wat de PO precies gaat doen. Er is nog veel onzeker. Maar de belangen van het ministerie en de varkenshouders gaan wel ongeveer in dezelfde richting.

„Het ministerie wil zo weinig mogelijk kosten maken”, legt Van Til uit, „en wij willen een PO waar de boeren zoveel mogelijk zelf kunnen beslissen. Die zaken liggen in elkaars verlengde.” Het ministerie wil daarbij wel de controle houden over publieke taken - zaken die te maken hebben met volksgezondheid en diergezondheid. Daar maakt Economische Zaken het beleid en de PO voert dit uit. „Omdat de uitvoering bij ons komt te liggen, kunnen we zorgen dat dit voor varkenshouders efficiënt en praktisch gebeurt”, vertelt Rooijakkers.

Op andere terreinen, zoals innovatie, kan de PO het beleid zowel vaststellen als uitvoeren. Met een Algemeen Verbindend Verklaring kan de organisatie geld blijven collecteren bij alle varkenshouders om praktijkgerichte onderzoek- en innovatieprojecten te financieren. „Daar gaan we dus een verschuiving zien”, meent Van Til. „Varkenshouders willen vooral marktgerichte innovatie, dus je zult zien dat onderzoeksbudget vooral daaraan besteed gaat worden.” Rooijakkers vult aan: „Ook onderzoek op dierenwelzijn moet marktgericht zijn, anders zullen we dat in de toekomst niet meer financieren.”

Retributie en AVVs

De financiering van PO-activiteiten wordt wel anders. Tot nu toe betaalde de varkens-

houder via de slachthaak of de export een heffing aan het productschap, waar alle activiteiten van worden bekostigd. Dat gaat veranderen, maar hoe is nog onzeker en ligt aan de onderhandelingen tussen de belangenbehartigers en het ministerie. De publieke taken van de PO, de uitvoeringstaken waar het ministerie het beleid voor bepaalt, worden betaald door het ministerie. Dat zal daarvoor vaker rechtstreeks een rekening naar de varkenshouders sturen. Innovatie en onderzoek liggen geheel bij de PO. Het ministerie onderkent het belang daarvan en geeft de organisatie de mogelijkheid om daarvoor via een algemeen verbindend verklaring geld binnen te halen. Met andere woorden, de PO mag alle varkenshouders verplichten om hier aan mee te betalen. „De heffingen van het productschap gaan straks terug naar 0”, vertelt Rooijakkers, „maar varkenshouders moeten zich realiseren dat daar in 2015 wel rekeningen vanuit EZ en de PO voor in de plaats komen.”

„Er blijft een categorie taken over waarvan de financiering nog onduidelijk is”, meent Van Til. „Voor zaken als voorlichting, scholing en lobbywerk, geeft het ministerie geen toestemming om een AVV te gebruiken.” Als LTO en NVV besluiten om die activiteiten zelf te financieren, gaan hun leden meebetalen voor varkenshouders die geen lid zijn. Daar hebben de voormannen problemen mee.

„Daar moeten we nog een oplossing voor zoeken”, beaamt Rooijakkers.

Maar die oplossing moet er wel snel komen. Begin november willen LTO en NVV een gedetailleerd plan over de PO aan het ministerie overleggen. Daarna willen ze de organisatie zo snel mogelijk opzetten. Ergens in 2014 wordt het productschap tenslotte opgeheven en dan moet de PO de taken daarvan kunnen overnemen. „We moeten in korte tijd nog heel wat werk verzetten”, denkt Van Til. ■

Reageren?
w.vangruisen@pigbusiness.nl

Taken Productschap worden voortgezet

In een persbericht hebben LTO en NVV aangegeven om de volgende taken van het Productschap via de producentenorganisatie Varkenshouderij over te willen nemen:

- Uitvoering, toezicht en handhaving van de regelgeving op het punt van Milieu Kritische stoffen (MKS) via erkende IKB systemen.
- Uitvoering, toezicht en handhaving monitoring Salmonella, SVD en ziekte van Aujeszky varkenshouderij via erkende IKB systemen.

- Beheer, uitvoering en handhaving van EU-hygiëne-regelgeving en Voedselketeninformatie via erkende IKB systemen.
- Uitvoering, toezicht en handhaving antibioticaregelgeving via erkende IKB systemen.
- Uitvoering, toezicht, handhaving en dienstverlening regelingen VVL en I&R via erkende IKB systemen.
- Beheer en uitvoering van regelgeving monitoren en bestrijding ziekte van aujeszky.
- Financiering, monitoring en bestrijding ziekte van aujeszky (AVV noodzakelijk).

- Financiering en beheer aandeel varkenshouderij in Diergezondheidsfonds.
- Bijeenbrengen van financiële middelen (fonds) voor onderzoek varkensgezondheidszorg. (AVV noodzakelijk).
- Bijeenbrengen en besteden van financiële middelen (fonds) voor Innovatie- en praktijkonderzoek varkenshouderij (AVV noodzakelijk).
- Bijeenbrengen en besteden van financiële middelen (fonds) voor voorlichting aan onderwijs, burgers en consumenten.